

Novum

Beszámoló a Biblikus Tudományok Európai Szövetségének konferenciájáról

A Biblikus Tudományok Európai Szövetsége (European Association of Biblical Studies – EABS) 2013. július 30. és augusztus 2. között tartotta 18. éves konferenciáját Lipcsében. Az esemény fő támogatója a több mint 600 éves múlttal rendelkező Lipcsei Egyetem volt, főként annak Teológiai Fakultása. A helyválasztást illető döntés nem szorul különösebb indoklásra, hiszen a bibliai tudományok vonatkozásában ez a város olyan neves tudósok örököse, mint pl. Franz Delitzsch (1813–1890), Rudolf Kittel (1853–1929), Albrecht Alt (1883–1956) ószövetség-tudósok, vagy Constantin von Tischendorf (1815–1874), Adolf von Harnack (1851–1930) újszövetség- és kora-keresztyénség-kutatók. A város gazdag egyházi múltjával is kiemelkedik. Itt van pl. a Johann Sebastian Bach személyéhez oly szorosan kötődő Tamás-templom is, ahol a művész hosszú ideig karnagyként és kántorként tevékenykedett.

A konferencia tulajdonképpeni helyszíne viszont nem az egyetem teológiai fakultása volt, hanem a Lipcse központjában levő Marriott Hotel, ahol az ülések és előadások nagyszerű körülmények között, egyszerre több helyiségben és párhuzamosan zajlottak. A megnyitó plenáris előadások közül különösen izgalmas volt a Lipcsei Egyetem könyvtári igazgatójának, Ulrich Johannes Schneidernek az előadása, amelyben az egyetem könyvtárának egyik igen értékes részgyűjteményéhez, a *Codex Sinaiticus*hoz kapcsolódó digitális projektről számolt be (ld. <http://www.codex-sinaiticus.net/>). Az egyetem könyvtára őrzi a Szentírás egyik legrégebbi kiadásának néhány fólióját, amelyre Constantin von Tischendorf, a Lipcsei Egyetem újszövetséges tanára figyelt fel először a 19. század közepén. Ugyancsak a nyitó ünnepség keretében került sor fiatal doktorandusz kutatók korábban beküldött dolgozatainak nyilvános díjazására.

A konferencia eseményei a közös megnyitót követően négy párhuzamos csoportba szerveződtek. Az Ó- és Újszövetségen belül különböző szakterületek és kutatási témakörök mentén, jól megszervezett moderált előadások és beszélgetések rendjén neves bibliakutatók és fiatal tudósok egyaránt szót kaptak. Összesen közel 150 előadás hangzott el. A résztvevőnek nem mindig volt könnyű dolga választani az ilyen csoport-tematikák közül, mint pl.:

- a történeti Jézus kutatása;
- tanulmányok az ószövetségi prófétai irodalomból;
- az Ószövetség modern irodalomtörténeti megközelítései;
- a görög-római társadalom és az Újszövetség;
- antropológia és a Biblia;
- kulturális emlékezet és bibliai exegézis;
- Héber Biblia és nyelvészet;

- a Biblia és a digitális világ;
- a Tóra-kutatás új eredményei;
- metafora a Héber Bibliában;
- bibliai kánon és kulturális emlékezet;
- száműzetés és identitás az Ószövetségben és az ókori Keleten;
- szociológia és a Biblia;
- tekintéllyel bíró könyvek keletkezése és recepciója a perzsa kori Júdeában;
- a páli irodalom.

És ahogy az itt is kiderült, nem minden esetben a nagynevű bibliatudós volt az, aki egy-egy csoportban igazán izgalmas kutatási eredményekről tudott beszámolni. Sok olyan fiatal kutatóval lehetett találkozni, akiket nemcsak a publikációs kényszer, vagy a doktorátusi képzéssel vagy szakmai előmenetellel együtt járó köteleességek hoztak el erre az eseményre (nyilván, jócskán volt ilyen is!), hanem a bibliatudományok iránti feltétlen és minden hátsó szándéktól mentes elköteleződés. Az ilyen kutatási eredményekért, a szünetben zajló szakmai és baráti beszélgetésekért kétségtelenül érdemes volt ott lenni.

Ezen a konferencián Kelet-Európából viszonylag kevés volt az érdeklődő, és még ennél is kevesebb az előadó. Romániából és Magyarországról érkező biblikusoktól külön-külön mintegy három-négy előadás hangzott el, és ezekből az országokból a résztvevők is kevesen voltak. Bár az EABS feltett szándéka az európai egyetemek és bibliakutatók közötti szoros együttműködés előmozdítása, úgy tűnik, hogy ennek a célnak az elérésében még sok tennivaló akad. A legfőbb ok – úgy vélem – nagyon mélyen gyökerezik, s általában a tudományhoz, a kutatói munkához való hozzáállás eltérő kultúrájában keresendő. Ám ha a Kelet és Nyugat között húzódó, tagadhatatlan törésvonalat nemcsak a természettudományok, hanem a szellemtudományok és teológia terén is szeretnénk egyengetni, akkor az ilyen eseményeknek mindenképpen nagyobb figyelmet kell szentelni.

A biblikus és teológiai képzésre is érvényes: a jó szakember-képzésnek együtt kell haladnia a színvonalas kutatói háttér kiépítésével. Ehhez pedig elengedhetetlenül hozzátartozik az olyan szakmai fórumokon, tudományos közéletben való részvétel, amely a hazai képzés színvonalát is jó irányban befolyásolhatja és megóvhatja a provincializmustól.

A konferencia menetéért és szervezéséért gratulálhatunk a szervezőknek, és várjuk a jövő évi rendezvényt, amelynek helyszíne Bécs lesz, időpontja pedig 2014. július 6–10.

Balogh Csaba*

---

* A cikk szerzője az *Ószövetségi próféták* munkacsoportban tartott előadást *Historizáló betoldások Ézsaiás emlékiratában* címmel.